

Bruxelles, den 10.6.2016
COM(2016) 381 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

EN NY DAGSORDEN FOR FÆRDIGHEDER I EUROPA

**En fælles indsats for at styrke den menneskelige kapital, beskæftigelsesegnethed og
konkurrenceevnen**

{SWD(2016) 195 final}

EN NY DAGSORDEN FOR FÆRDIGHEDER I EUROPA

En fælles indsats for at styrke den menneskelige kapital, beskæftigelsesegnethed og konkurrenceevnen

1. INDLEDNING

Færdigheder¹ er vejen til beskæftigelsesegnethed og velfærd. Med de rigtige færdigheder kan folk få et kvalitetsjob og udnytte deres potentiale, værende selvsikre, aktive borgere. Den globale økonomi er under hastig forandring, og færdigheder vil i vid udstrækning være bestemmende for vores konkurrenceevne og evne til at sætte gang i innovation. De er også en tiltrækningsfaktor for investeringer og en katalysator i en god cirkel for jobskabelse og vækst. De er meget vigtige for den sociale sammenhængskraft.

I Europa kræver situationen dog en indsats. 70 millioner europæere mangler tilstrækkelige læse- og skrivefærdigheder, og endnu flere har dårlige regnefærdigheder og digitale færdigheder, og de er derfor særligt udsat for arbejdsløshed, fattigdom og social udstødelse². Over halvdelen af de 12 millioner langtidsledige betragtes som havende ringe færdigheder. De videregående uddannelsesinstitutioner bør derfor sikre, at de færdiguddannede er udstyret med relevante og opdaterede færdigheder.

Manglen på færdigheder og misforholdet mellem efterspurgte og udbudte færdigheder er slående. Mange mennesker har et arbejde, der ikke svarer til deres evner. Samtidig har 40 % af europæiske arbejdsgivere svært ved at finde medarbejdere, der har de nødvendige færdigheder til at sikre vækst og innovation. Uddannelsesudbydere har en anden opfattelse end både arbejdsgivere og elever af, i hvor høj grad de færdiguddannede er forberedt på at komme ud på arbejdsmarkedet. Alt for få personer har den iværksætterånd og de nødvendige færdigheder, der skal for til at etablere deres egen virksomhed.

Nationale og regionale arbejdsmarkeder og uddannelsessystemer støder på hver deres udfordringer, men alle medlemsstater står over for de samme problemer og muligheder:

- Opbyggelse og udvikling af færdigheder er afgørende for arbejdsmarkernes funktion og modernisering, så der kan skabes nye former for fleksibilitet og sikkerhed for jobsøgende, arbejdstagere og arbejdsgivere.
- Misforholdet mellem efterspurgte og udbudte færdigheder er en hindring for produktiviteten og væksten, og det påvirker medlemsstaternes evne til at modstå økonomiske chok.
- Den digitale omstilling af økonomien ændrer den måde, hvorpå mennesker arbejder og driver forretning. Nye arbejdsmetoder påvirker de færdigheder, der er behov for, herunder innovation og iværksætterånd. Mange sektorer undergår en hastig teknologisk udvikling, og der er brug for digitale færdigheder i alle job, lige fra de mest simple job til de mest komplekse. At være i besiddelse af avancerede færdigheder betyder, at man er i stand til at tilpasse sig uforudsete ændringer. På tilsvarende vis kan overgangen til en kulstoffattig og cirkulær økonomi betyde, at der både skabes forretningsmodeller og jobprofiler, samt at der skal tilpasses hertil.
- EU's arbejdsstyrke er aldrende og faldende, hvilket i nogle tilfælde fører til en mangel på færdigheder. For at kompensere for det er det nødvendigt at øge

¹ Udtrykket "færdighed" bruges til at beskrive hvad en person ved, forstår og er i stand til.

² Dokumentation for de oplysninger, der fremlægges her, findes i det ledsagende arbejdsdokument.

arbejdsmarkedsdeltagelsen og -produktiviteten. 60 % af de færdiguddannede er nu kvinder, men kvinders beskæftigelsesfrekvens er stadig lavere end mænds, og kvinder og mænd har også en tendens til at arbejde inden for forskellige sektorer. Rummelige arbejdsmarkeder bør trække på færdigheder og talenter fra alle, herunder også fra personer med ringe færdigheder, samt andre udsatte grupper. I det globale kapløb om talenter er vi nødt til at stimulere folk med færdigheder, mindske hjerneflugten, samtidig med at vi sikrer EU-borgernes mobilitet, tiltrækker talenter fra udlandet og gør bedre brug af migranternes færdigheder.

- Kvaliteten og relevansen af den uddannelse, der er til rådighed, herunder undervisningsstandarderne, varierer meget. Dette bidrager til den stigende forskel, der er mellem medlemsstaternes økonomiske og sociale situation, hvorimod en stærkere politik for uddannelse og færdigheder er afgørende for at skabe innovation og vil kunne fremme en opadgående konvergens mod de lande, der klarer sig bedst.
- Forestillinger har ikke altid rod i virkeligheden – f.eks. kan en større bevidsthed om de gode jobmuligheder, der følger af en erhvervsuddannelse gøre den til et egentligt førstevalg for flere. På samme måde kan man også opmuntre talentfulde unge til at vælge en karriere som lærer ved at forbedre dette fags tiltrækningskraft.
- Folk uddannes i stigende grad uden for rammerne af det formelle uddannelsessystem – online, gennem arbejdspladsen, fagkurser, sociale aktiviteter eller frivilligt arbejde. Ofte bliver disse erfaringer ikke anerkendt.

Det vil kræve en betydelig politisk indsats samt systemiske reformer af uddannelsessystemet, hvis udfordringerne med færdigheder skal håndteres. Det bliver nødvendigt med intelligente investeringer i menneskelig kapital fra såvel offentlige som private kilder i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpacten. Behovet for bedre og opdaterede færdigheder er også i fokus i udkastet til den europæiske søjle for sociale rettigheder, der blev fremlagt den 8. marts³.

Mens kompetencen for undervisningsindholdet samt opbygningen af uddannelsessystemerne ligger hos medlemsstaterne, er der behov for en fælles indsats, hvis der skal opnås meningsfulde og bæredygtige resultater. EU yder allerede et vigtigt bidrag til at styrke Europas talentmasse, navnlig inden for rammerne af det europæiske semester, Europa 2020-strategien med dens to uddannelsesmål, investeringsplanen for Europa, strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020), samt gennem de europæiske struktur- og investeringsfondes interventioner. Alene Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Regionaludviklingsfond vil støtte udviklingen af færdigheder i perioden 2014-2020 med over 30 mia. EUR, og programmet Erasmus+ støtter udviklingen af færdigheder inden for uddannelse med næsten 15 mia. EUR.

Den nye dagsorden for færdigheder, der fremlægges i dag, er øverst på listen over vigtige initiativer i Kommissionens arbejdsprogram for 2016. Dagsordenen understøtter et fælles engagement og arbejde mod en fælles vision for den strategiske betydning af færdigheder til at fastholde arbejdspladser, vækst og konkurrenceevne. Dagsordenen for færdigheder styrker og strømliner i visse tilfælde også de eksisterende initiativer for bedre at bistå medlemsstaterne i deres nationale reformer samt udløse en holdningsændring hos både enkeltpersoner og organisationer. Den sigter på at sikre et fælles engagement til at reformere en række af de områder, hvor EU's indsats kan medføre den største merværdi. Den fokuserer på tre centrale indsatsområder:

³ Igangsættelse af en offentlig høring om den europæiske søjle for sociale rettigheder, COM(2016) 127

1. At forbedre kvalitet og relevans af udviklingen af færdigheder
2. At gøre færdigheder og kvalifikationer mere synlige og sammenlignelige
3. At forbedre vores viden om færdigheder og udvekslingen af samme for at sikre bedre karrierevalg.

En indsats på EU-plan alene er dog ikke nok. Succes afhænger af engagement og ekspertise fra mange aktører: nationale regeringer, regioner, lokalmyndigheder, virksomheder og arbejdsgivere, arbejdstagere og civilsamfundet samt fra borgerne selv, som skal benytte mulighederne til at få det bedste ud af deres talenter. Især vil arbejdsmarkedets parter spille en vigtig rolle for at sikre at dagsordenen udvikles og gennemføres som planlagt og holder trit med de hastigt skiftende behov, der er i vores arbejdsmarked og samfund.

2. AT HÆVE NIVEAUET: HANDLINGSPRIORITETER

2.1. AT FORBEDRE KVALITET OG RELEVANS AF UDVIKLINGEN AF FÆRDIGHEDER

Folk har behov for en lang række færdigheder, hvis de skal udnytte deres potentiale på både arbejdsmarkedet og i samfundet. På EU-plan har det politiske fokus på uddannelse givet betydelige resultater. I 2014 var der ca. 10 millioner flere, der færdiggjorde en videregående uddannelse, end i 2010, og antallet af unge, der droppede ud af skolen, var faldet til 4,5 mio. fra 6 mio. i 2010. Det er et stort skridt i retning af at realisere Europa 2020-målene.

Der er dog mere og mere, der tyder på, at politikker med fokus på fremme af uddannelse ikke i sig selv er tilstrækkeligt. I stedet ligger fokus nu på kvaliteten og relevansen af det, folk lærer. Mange unge, der har færdiggjort en uddannelse, er ikke blevet tilstrækkelig forberedt på arbejdsmarkedet og har ikke fået de nødvendige færdigheder eller den iværksætterånd, der skal til for at starte deres egen virksomhed.

At tilegne sig færdigheder er en livslang proces, både formelt og uformelt, og det starter meget tidligt. De positive langsigtede virkninger af en tidlig uddannelse af høj kvalitet er store og veldokumenterede, og de lægger fundamentet til den fremtidige evne og lyst til at blive ved at lære.

Ud over de rette erhvervsspecifikke færdigheder efterspørger arbejdsgivere i stigende grad færdigheder, der kan overføres, såsom evnen til at arbejde i et team, kreativ tænkning og problemløsning. Denne blanding af færdigheder er også afgørende for personer, der overvejer at starte deres egen virksomhed. Alligevel er der som regel for lidt vægt på denne slags færdigheder i undervisningsplaner, og det er sjældent, at de måles eller vurderes formelt i de fleste medlemsstater. Tværfaglige profiler – mennesker med evnen til at kombinere arbejde på tværs af forskellige områder – påskønnes i stigende grad af arbejdsgivere, men der er få af dem på arbejdsmarkedet.

At styrke fundamentet: grundlæggende færdigheder

Europa står over for en udfordring hvad angår grundlæggende færdigheder. Folk har behov for et minimum af grundlæggende færdigheder, herunder regne-, læse-, skrive- og grundlæggende digitale færdigheder for at kunne få et godt job og deltage fuldt ud i samfundet. Disse færdigheder er også en forudsætning for den videre læring og karriereudvikling. Ca. en fjerdedel af den voksne europæiske befolkning kæmper med at læse og skrive og besidder ringe regne-, og skrivefærdigheder. Mere end 65 millioner mennesker i EU har ikke gennemført et uddannelsesniveau, der svarer til gymnasieniveau. Det procentuelle antal heraf varierer meget på tværs af EU-landene og i nogle lande var det på enten 50 % eller over.

Da de fleste job i stigende grad forudsætter komplekse færdigheder, er der færre beskæftigelsesmuligheder, der er tilgængelige for folk med ringe kvalifikationer. De er også mere udsat for at få usikre job, og de har dobbelt så stor risiko som folk med avancerede kvalifikationer for at opleve langvarig ledighed. Folk med ringe færdigheder er ofte også sårbare forbrugere, især på de stadig mere komplekse markeder.

1. *For at forbedre beskæftigelsesmulighederne for voksne med ringe færdigheder i Europa bør medlemsstaterne etablere overgangsmuligheder for opkvalificering via en færdighedsgaranti, der er etableret i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og uddannelsesudbydere, samt lokale, regionale og nationale myndigheder. Opkvalificeringen bør både være en mulighed for personer i arbejde og dem uden arbejde. Voksne med ringe færdigheder bør hjælpes til at forbedre deres læse-, skrive-, regne- og digitale færdigheder og – om muligt – udvikle en bredere række af færdigheder, som fører til en gymnasieuddannelse eller tilsvarende.*

Kommissionen foreslår, at der etableres en færdighedsgaranti (se ref. dok. COM(2016) 382), som skal indeholde:

- ✓ *en måde at vurdere færdigheder på, så folk med ringe kvalifikationer kan identificere deres eksisterende færdigheder og deres behov for opkvalificering*
- ✓ *et læringstilbud, der opfylder de specifikke behov hos både enkeltpersoner og lokale arbejdsmarkeder*
- ✓ *muligheder for at få valideret og anerkendt færdigheder*

At opbygge robusthed: nøglekompetencer og avancerede – mere komplekse – færdigheder

En formel uddannelse eller erhvervsuddannelse bør udstyre alle borgere med en bred række af færdigheder, som giver mulighed for personlig tilfredsstillelse og udvikling, social inklusion, aktivt medborgerskab og beskæftigelse. Disse omfatter læse-, skrive- og regnefærdigheder, naturvidenskab og fremmedsprog samt tværfaglige færdigheder og nøglekompetencer, såsom digitale færdigheder, iværksætterånd, kritisk tænkning, problemløsning eller evnen til at lære, samt finansielle færdigheder.

En tidlig erhvervelse af disse færdigheder er fundamentet for udviklingen af avancerede – mere komplekse – færdigheder, som er nødvendige for at fremme kreativitet og innovation. Disse færdigheder skal styrkes gennem hele livet og gøre det muligt for folk at trives på arbejdspladser under hastig udvikling og i samfundet samt at håndtere kompleksitet og usikkerhed.

Mens nogle af disse kompetencer allerede er etableret i uddannelsessystemerne, er dette typisk ikke tilfældet for nøglekompetencer, såsom iværksætterånd, og medborgerskab

eller tværfaglige færdigheder. Selv om nogle medlemsstater allerede er begyndt at indarbejde dem i undervisningsplaner, er det ikke altid sket konsekvent. For at sikre en fælles forståelse af to af disse kompetencer har Kommissionen udarbejdet nyligt offentliggjorte referencerammer for digitale kompetencer⁴ (indført af 13 medlemsstater) og iværksætterånd⁵.

Kommissionen vil arbejde videre med interessenter om at udvikle redskaber til vurdering og godkendelse af disse kompetencer. Værktøjerne vil give offentlige myndigheder og private organer mulighed for at forbedre deres vejledning, uddannelse og mentorordninger for unge, jobsøgende og personer i al almindelighed. Kommissionen vil også støtte EU-landene, regionerne og uddannelsesinstitutionerne med at hjælpe unge med at opnå iværksættermæssige kompetencer, som kan hjælpe dem med at starte deres egen forretning eller sociale virksomhed. EU-programmer som Erasmus+, COSME og Den Europæiske Socialfond yder allerede finansiel støtte til dette formål.

2. *For at hjælpe flere med at erhverve et sæt grundlæggende færdigheder, vil Kommissionen sætte en revision af **rammen for nøglekompetencer**⁶ i gang i 2017. Målet er at udvikle en fælles opfattelse af nøglekompetencer og til yderligere at fremme deres indførelse i uddannelses- og undervisningsplaner. Revisionen vil også bidrage til at forbedre udviklingen og vurderingen af disse færdigheder. Der vil blive lagt særlig vægt på at fremme **iværksætterånd og en innovationsorienteret tankegang**, herunder ved at fremme praktisk erfaring med iværksætterkultur*

At gøre erhvervsuddannelserne til et førstevalg

Erhvervsuddannelse er kendt for at fremme jobspecifikke og tværfaglige færdigheder og lette overgangen til beskæftigelse samt vedligeholde og opdatere arbejdsstyrkens færdigheder ud fra sektorspecifikke, regionale og lokale behov. Selv om mere end 13 mio. lærende hvert år deltager i en erhvervsuddannelse, viser prognoser i flere medlemsstater, at der fremover vil blive mangel på personer med erhvervsfaglige kvalifikationer.

For mange unge samt deres forældre er erhvervsuddannelser fortsat et andetvalg. Koordineringen mellem arbejdsgivere og uddannelsesudbydere kan undertiden være vanskelig. Erhvervsuddannelser skal øge sin tiltrækningskraft gennem et højt kvalitetstilbud og en fleksibel organisation, der gør det muligt at fortsætte til videregående erhvervmæssig eller akademisk læring samt tættere forbindelser med arbejdsmarkedet.

Videregående erhvervsuddannelsestilbud er støt voksende og er værdsat både af de lærende og arbejdsgivere for at skaffe de færdigheder, der er brug for på arbejdsmarkedet. Denne udvikling bør yderligere opmuntres og indarbejdes på en passende måde i kvalifikationsrammer og -systemer.

Erhvervslivet og arbejdsmarkedets parter bør involveres i udformningen og gennemførelsen af erhvervsuddannelser på alle niveauer, som vist gennem vekseluddannelse. Erhvervsuddannelser bør inkludere en stærk arbejdsbaseret dimension, om muligt kombineret med en international erfaring.

⁴ <https://ec.europa.eu/jrc/digcomp/>

⁵ <https://ec.europa.eu/jrc/entrecomp>

⁶ Henstilling om nøglekompetencer for livslang læring; 2006/962/EF (EUT L 394 af 30.12.2006, s. 10)

3. *Kommissionen vil i samarbejde med medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter og uddannelsesudbydere støtte gennemførelsen af konklusionerne fra Riga om kvalitet og arbejdsmarkedsrelevante erhvervsmæssige færdigheder og kvalifikationer, ved at:*
- ✓ *støtte mulighederne for at eleverne kan anvende arbejdsbaseret læring som en del af deres studier*
 - ✓ *øge muligheder for at lærende på erhvervsuddannelser kan kombinere læringserfaringer, som er opnået i andre sammenhænge, hvilket bygger på de eksisterende instrumenter for kvalitetssikring⁷ og meritoverførsel⁸ for erhvervsuddannelser, og som er i overensstemmelse med den reviderede EQF-henstilling*
 - ✓ *støtte udvikling og synligheden af videregående erhvervsuddannelsesmuligheder gennem partnerskaber mellem udbydere af uddannelse, forskning og erhvervslivet, med særligt fokus på behovene for avancerede færdigheder på sektorniveau*
 - ✓ *forbedre adgangen til arbejdsmarkedsresultaterne af erhvervsuddannelser*
 - ✓ *finde måder at strømline den nuværende styring på EU-niveau af erhvervsuddannelsessektoren, bl.a. ved at Det Rådgivende Udvalg for Erhvervsuddannelse får en mere eksplicit koordinerende rolle*
 - ✓ *oprette den første europæiske uge for færdigheder fra erhvervsuddannelser i 2016 og øge samarbejdet med World Skills Organisation (verdensfærdighedsorganisationen) om at vise erhvervsuddannelserne som et godt førstevalg*

Log på: fokus på digitale færdigheder

Den hastige digitale omstilling af økonomien betyder, at der i næsten alle job nu kræves visse digitale færdigheder, hvilket også er gældende for at deltage i samfundet som helhed. Den samarbejdsbaserede økonomi ændrer forretningsmodeller, hvilket åbner nye muligheder og nye indgange til arbejdsmarkedet, og det kræver andre færdigheder og medfører udfordringer som f.eks. adgang til kompetenceudvikling. Robotteknik og kunstig intelligens er ved at erstatte almindelige job – ikke kun i virksomheders produktion, men også på kontorerne. Adgang til tjenester, herunder e-tjenester, er under forandring og kræver, at brugere, tjenesteudbydere og offentlige administrationer besidder de nødvendige digitale færdigheder. E-sundhed, er f.eks. i færd med at ændre den måde, hvorpå borgerne får adgang til og modtager sundhedsydelser.

Efterspørgslen efter digitalt uddannede medarbejdere er vokset med 4 % om året i de seneste ti år. Alligevel mangler der digitale færdigheder på alle niveauer i Europa. Til trods for en fortsat stærk vækst i beskæftigelsen forventes antallet af ubesatte stillinger for IKT-uddannede næsten at blive fordoblet til 756 000 inden år 2020. Desuden mangler næsten halvdelen af EU's befolkning grundlæggende digitale færdigheder. Ca. 20 % af befolkningen har slet ikke nogen overhovedet. Medlemsstaterne, erhvervslivet og borgerne er nødt til at tage udfordringen op og investere mere i udviklingen af digitale færdigheder (herunder kodning/datalogi) inden for hele spektret af uddannelse.

Europa har brug for folk, der er digitalt intelligente, og som ikke alene kan anvende teknologierne, men også kan innovere og føre an i brugen af dem. Ellers vil Europa ikke

⁷ Den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse; 2009/C 155/01 (EUT C 155 af 8.7.2009, s. 1)

⁸ Det europæiske meritoverførselssystem for erhvervsuddannelse (ECVET); 2009/C 155/02 (EUT C 398 af 22.12.2012, s. 1.)

lykkes med at tage den digitale omstilling til sig. Erhvervelse af nye færdigheder er afgørende for at holde trit med den teknologiske udvikling, og erhvervslivet er allerede ved at indføre innovative undervisningsmetoder. Forsknings- og innovationscentre kan også bidrage til at udvikle og overføre disse færdigheder og fungere som katalysatorer for investeringer og skabe nye virksomheder og job.

4. *Kommissionen er i færd med at lancere en koalition for digitale færdigheder og job for at udvikle en stor digital talentmasse og sikre, at både enkeltpersoner og arbejdsstyrken i Europa er udstyret med de tilstrækkelige digitale færdigheder.*

*I forlængelse af de positive resultater af det storstilede samarbejde om digitale job samt EU-strategien for e-færdigheder, og koordineret med arbejdet under det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020), er medlemsstaterne blevet opfordret til at **udvikle omfattende nationale strategier for digitale færdigheder inden midten af 2017, på grundlag af mål, der er fastsat inden udgangen af 2016.** Dette omfatter:*

- ✓ *Oprettelse af nationale koalitioner for digitale færdigheder mellem offentlige myndigheder, erhvervslivet og interessenter inden for uddannelse og erhvervsuddannelse.*
- ✓ *Udvikling af konkrete foranstaltninger, der skal sikre, at digitale færdigheder og kompetencer er til stede på uddannelsesniveauer, at støtte lærere og undervisere og fremme aktiv inddragelse af erhvervslivet og andre organisationer.*

Kommissionen vil samle medlemsstaterne og interessenter, herunder arbejdsmarkedets parter, så de kan forpligte sig på konkret handling og identificere og udbrede bedste praksis, så de lettere kan blive kopieret og opskaleret. Det vil føre til en bedre udbredelse af information om tilgængelige EU-midler (de europæiske struktur- og investeringsfonde, ungdomsbeskæftigelsesinitiativet, Erasmus+) og undersøge mulige finansieringsmuligheder, f.eks. gennem kuponmekanismer.

Kommissionen vil overvåge fremskridtene år for år gennem Europas digitale statusrapport (EDPR - Europe's Digital Progress Report)⁹.

2.2. AT GØRE FÆRDIGHEDER OG KVALIFIKATIONER SYNLIGE OG SAMMENLIGNELIGE

Kvalifikationer fortæller arbejdsgivere, hvad folk ved noget om og hvad de er i stand til at gøre, men det siger sjældent noget om de færdigheder, der er opnået uden for de formelle uddannelsesinstitutioner, og som derfor risikerer at blive undervurderet. At identificere og anerkende disse kvalifikationer er særlig vigtigt for personer med ringere kvalifikationer, der er arbejdsløse eller som risikerer at blive arbejdsløse, for personer, der har behov for at skifte karriere samt for migranter. Det hjælper folk til bedre at kunne fremvise og bruge deres erfaringer og talenter, identificere yderligere uddannelsesbehov og udnytte mulighederne for omskoling.

Forskelle mellem uddannelsessystemerne i EU gør det imidlertid vanskeligt for arbejdsgiverne at vurdere viden og færdigheder hos personer med et eksamensbevis fra et andet land end deres eget.

⁹ Europas digitale statusrapport 2016; SWD(2016)187.

Mobilitet på tværs af grænserne kan bidrage til velfungerende arbejdsmarkeder og kan give folk nye chancer i livet. Men en ringe forståelse og anerkendelse af folks kvalifikationer betyder, at arbejdstagere både i og udenfor EU, der flytter til udlandet ofte støder på flere forhindringer for at finde et arbejde, eller de får mindre i løn end arbejdstagere med sammenlignelige kvalifikationer, der var erhvervet i værtslandet.

At øge gennemsigtigheden og sammenligneligheden af kvalifikationer

På EU-plan letter direktiv 2005/36/EF den gensidige anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og adgangen til lovregulerede erhverv, og fra januar 2016 omfatter det også den første EU-dækkende elektroniske procedure for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (det såkaldte europæiske erhvervspas)¹⁰ for fem erhverv. Den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring (EQF - European Qualifications Framework) blev oprettet for at gøre det lettere at forstå og sammenligne, hvad folk rent faktisk har lært ("læringsresultater"), mens de erhvervede deres kvalifikation.

EQF tilskynder aktører fra forskellige nationale uddannelsessektorer til at samarbejde om at udforme sammenhængende nationale kvalifikationsrammer baseret på læringsresultater. Der kræves imidlertid en større indsats for at EQF når helt ud til enkeltpersoner og organisationer, og anvendes som et grundlag for den daglige beslutningstagning vedrørende ansættelser eller adgang til læring, herunder via en afspejling af de forskellige måder, hvorpå læring finder sted.

En række ikke-europæiske lande har udtrykt interesse i EQF, så deres kvalifikationer kan sammenlignes med europæiske standarder. Dette vil bidrage til at tiltrække højt kvalificerede forskere og fagfolk fra lande uden for EU for at sikre de færdigheder, der er behov for i vores økonomi, og det vil omvendt gøre det lettere for forskere og fagfolk at arbejde uden for EU. Dette er i tråd med ønsket om at have en mere intelligent og velforvaltet politik for lovlig migration¹¹. Revisionen af direktivet om det blå EU-kort er særlig vigtig i den henseende¹². En revideret EQF vil give en bedre forståelse af kvalifikationer, der er erhvervet i udlandet, og lette integrationen af migranter — både nyankomne og dem, der allerede opholder sig i EU — på EU's arbejdsmarked.

5. *For at gøre det lettere at forstå kvalifikationer og de dermed forbundne færdigheder og bidrage til en bedre anvendelse heraf på EU's arbejdsmarked, fremlægger Kommissionen et forslag til revision af den europæiske referenceramme for kvalifikationer*¹³ (se ref. dok. COM (2016) 383). Revisionen vil:

¹⁰ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/983 af 24. juni 2015 om proceduren for udstedelse af det europæiske erhvervspas og anvendelsen af advarselsordningen i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF EUT L 159 af 25.6.2015.

¹¹ Den europæiske dagsorden for migration; COM(2015) 240 samt En reform af det fælles europæiske asylsystem og om fremme af lovlige migrationsveje til Europa; COM(2016) 197.

¹² Forslag til direktiv om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på højt kvalificeret beskæftigelse; COM(2016) 378

¹³ Henstilling om den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring; 2008/C 111/01 (EUT C 398 af 22.12.2012, s. 1.)

- ✓ støtte en regelmæssig opdatering af de nationale kvalifikationssystemer
- ✓ sikre, at kvalifikationer på et EQF-niveau understøttes af fælles principper for kvalitetssikring¹⁴
- ✓ sikre, at de fælles principper for meritoverførselssystemer anvendes, når kvalifikationer med et EQF-niveau er baseret på kreditter
- ✓ fremme anvendelsen af EQF af arbejdsmarkedets parter, offentlige arbejdsformidlinger, uddannelsesinstitutioner og offentlige myndigheder til at støtte gennemsigtighed og sammenligning af kvalifikationer
- ✓ fremme sammenligneligheden af kvalifikationer mellem de lande, der er omfattet af EQF og andre lande, især nabolande og andre lande med veletablerede kvalifikationsrammer, i overensstemmelse med EU's internationale aftaler

Tidlig klarlægning af migranters færdigheder og kvalifikationer

Der er færre ikke-EU-borgere end EU-borgere med bopæl i EU, der har en højere (eller lavere) ungdomsuddannelse. Omkring 25 % af ikke-EU-borgerne har avancerede færdigheder. Men inden for gruppen med avancerede færdigheder, er ca. to tredjedele enten ikke erhvervsaktive, arbejdsløse eller overkvalificerede til deres job. Derudover har nogle migranter, som allerede er bosiddende i EU, samt nyankomne migranter, herunder flygtninge, et begrænset kendskab til værtslandets sprog.

En forståelse af færdigheder, kvalifikationer og faglige erfaringer fra nyligt ankomne migranter er en udfordring for mange EU-lande. Redskaber, der er udviklet gennem Europass¹⁵, EQF og peerlæring og udveksling mellem medlemsstaterne og de kompetente myndigheder kan understøtte klarlægning af færdigheder og integrationen af migranter. Tidlig identifikation af migranternes færdigheder kan bidrage til at fastslå de første skridt, der er nødvendige, for at integrere dem i deres værtsland og på arbejdsmarkedet. Det kan indebære at henvise dem til relevant faglig uddannelse (herunder sprogundervisning, erhvervsuddannelse og lærepladser, der er til rådighed gennem den europæiske alliance for lærlinguddannelser), eller til arbejdsformidlingerne.

6. For hurtigere at kunne integrere tredjelandstatsborgere vil Kommissionen:

- ✓ Igangsætte "**Redskabet for tredjelandstatsborgeres færdighedsprofiler**". Redskabet vil hjælpe myndighederne i modtager- og værtslandene med at identificere og dokumentere færdigheder, kvalifikationer og erfaringer hos de nyankomne tredjelandstatsborgere.
- ✓ arbejde sammen med nationale myndigheder om at støtte anerkendelsen af migranters færdigheder og kvalifikationer, herunder også flygtninge, støtte uddannelsen af personale i modtagelsesfaciliteter for at fremme hurtigere anerkendelsesprocedurer, og fremme udveksling af oplysninger og bedste praksis omkring forståelse og anerkendelse af færdigheder og kvalifikationer.
- ✓ give nyankomne migranter, herunder også flygtninge, adgang til online

¹⁴ Principper for kvalitetssikring på europæisk plan til generel uddannelse er i øjeblikket genstand for en diskussion i forbindelse med ET2020.

¹⁵ En samlet fællesskabsramme for større gennemsigtighed i kvalifikationer og kompetencer (Europass); 2241/2004/EF (EUT L 390 af 31.12.2004, s. 6)

sprogundervisning og sproglig onlinesupport gennem Erasmus+ (der vil blive stillet 100 000 licenser til online sprogkurser til rådighed for flygtninge henover tre år)¹⁶.

2.3. MERE VIDEN OM FÆRDIGHEDER, DOKUMENTATION OG VELINFORMEREDE KARRIEREVALG

De politiske beslutningstagere og undervisningsudbydere har behov for velfunderet dokumentation om de færdigheder, der bliver behov for i fremtiden, så de bedre kan træffe de rigtige beslutninger om politikker og reformer, læseplaner og investeringer. Men den hastige udvikling på arbejdsmarkedet gør det vanskeligt at fremlægge pålidelige oplysninger. Der findes desuden heller ikke en universalløsning: de lokale og regionale arbejdsmarkeder former behovene for færdigheder sammen med de globale tendenser, hvilket medfører afvigelser i hvilke erhvervs-specifikke færdigheder, der er mest efterspurgt i forskellige regioner og/eller økonomiske sektorer.

Bedre informationer giver bedre valg

Uanset om man leder efter et job eller beslutter, hvad og hvor der skal indlæres, skal borgerne kunne få adgang til tilgængelig viden om færdigheder og være i stand til at forstå oplysningerne. Borgerne har også brug for relevante metoder til at (selv)vurdere deres færdigheder og til at præsentere færdighederne og deres kvalifikationer på en effektiv måde. På samme måde ville arbejdsgivere og andre organisationer have gavn af mere effektive og produktive måder at identificere og rekruttere folk med de rigtige færdigheder på.

Effektiviteten af den viden, der er om færdigheder, varierer blandt EU-landene. I nogle lande foregår der allerede partnerskaber mellem arbejdsmarkedets parter, regeringer og uddannelsesinstitutioner, hvor der effektivt identificeres kvalifikationsbehov og tilpasses læseplaner hertil. I andre lande er disse partnerskaber endnu ikke normale.

Samarbejde er mest effektivt, når det bygger på regionale og lokale styrker og specialiseringer. Et bedre lokalt samarbejde mellem uddannelser på den ene side og arbejdsmarkedet på den anden side, støttet af målrettede investeringer, kan også begrænse hjerneflugt og bidrage til at udvikle, fastholde og tiltrække de talenter, der er brug for i bestemte regioner og industrier.

*7. For at hjælpe folk med at træffe velinformerede karriere- og uddannelsesvalg vil Kommissionen foreslå en **revision inden for Europass-rammen**¹⁷ med henblik på at oprette en intuitiv og velfungerende onlineplatform. Den vil levere webbaserede værktøjer til dokumentation og videndeling om færdigheder og kvalifikationer samt gratis selvevalueringsværktøjer.*

Oplysninger om behovet og tendenserne for færdigheder skal forbedres ved hjælp af websøgninger og big data-analyse og skal yderligere understøttes af dokumentation fra forskellige sektorer, der samler pålidelige og tidstro oplysninger i den tjeneste, der tilbydes i det eksisterende værktøj "færdighedsoversigt" (Skills Panorama) som led i en integreret Europass-tjeneste.

*8. Kommissionen vil derudover analysere problemet med **hjerneflugt** og fremme*

¹⁶ Hele rækken af foranstaltninger til støtte for integration af tredjelandsstatsborgere er fremlagt i handlingsplanen for integration af tredjelandsstatsborgere: COM(2016) 377.

¹⁷ En samlet fællesskabsramme for større gennemsigtighed i kvalifikationer og kompetencer (Europass); 2241/2004/EF (EUT L 390 af 31.12.2004, s. 6)

Fremme af kvalifikationer og samarbejde i økonomiske sektorer

Nuværende og fremtidige behov for færdigheder varierer på tværs af forskellige sektorer i økonomien. Nye sektorer er opstået eller ændres radikalt, hovedsagelig, men ikke udelukkende på grund af den teknologiske udvikling. Den innovationsdrevne omstilling til en lavemissionsøkonomi og cirkulær økonomi samt centrale støtteteknologier, herunder nanoteknologi, kunstig intelligens og robotteknologi, er ved at ændre et stigende antal sektorer. Udbuddet af de rette færdigheder på det rette tidspunkt er afgørende for at fremme konkurrenceevne og innovation. Tilgængeligheden af avancerede færdigheder er også et afgørende element for investeringsbeslutninger. Med den hurtige teknologiske udvikling, er det en stor udfordring for industrien, navnlig SMV'er, at være i stand til bedre at foregribe og håndtere omstillingen med hensyn til kravet til færdigheder.

Der er iværksat mange sektorspecifikke – og regionale – initiativer til fremme af færdigheder, som involverer offentlige og private organer og organisationer. Men disse projekter er ofte fragmenterede, og deres indvirkning på uddannelsessystemet er begrænset. Dette er grunden til, at mobiliseringen af erhvervslivet, herunder arbejdsmarkedets parter, er af afgørende betydning for udformningen og gennemførelsen af løsninger. Det er derfor nødvendigt med en strategisk tilgang der løser de veldefinerede behov der er for markeds- og sektorspecifikke færdigheder.

For at sikre varige resultater med en reel indvirkning kan samarbejdet om sektorspecifikke færdigheder med fordel kobles sammen med vækststrategier for de pågældende sektorer, og bakket op af politiske forpligtelser og inddragelse af interessenter på EU-, nationalt og regionalt niveau.

9. *For at forbedre vores viden om færdigheder og imødegå manglen på dem i de økonomiske sektorer iværksætter Kommissionen en **Plan for sektorsamarbejde om færdigheder**. Det vil bidrage til at mobilisere og koordinere centrale aktører, fremme private investeringer samt en mere strategisk brug af de relevante europæiske og nationale finansieringsprogrammer.*

Sektorspecifikke partnerskaber om færdigheder, inden for erhvervslivet og tjenesteydelser, vil blive oprettet på EU-plan og derefter rullet ud på nationalt (eller, hvis det er relevant, regionalt) plan for at:

- ✓ omsætte sektorstrategier for de næste 5-10 år til at identificere behovet for færdigheder og udvikle konkrete løsninger, såsom fælles udvikling af videregående erhvervsuddannelsesmuligheder og partnerskaber inden for erhvervsliv, uddannelse og forskning*
- ✓ støtte (hvor det er relevant) aftaler om anerkendelse af sektorspecifikke kvalifikationer og certificering.*

Planen vil blive støttet af eksisterende EU-midler¹⁸ og oprindeligt afprøvet i en efterspørgselsstyret proces i 6 sektorer, hvor det forberedende arbejde begynder i

¹⁸ Kommissionen har engageret sig i dialogen med specifikke sektorer og indsamler oplysninger om manglen på færdigheder og deres mulige indvirkning på beskæftigelse, vækst, innovation og konkurrenceevne. På grundlag af denne analyse og under

2016: bilindustrien, maritim teknologi, rumfart, forsvar, tekstilvarer og turisme. Yderligere områder (byggebranchen, stålindustrien, sundhed, grønne teknologier og vedvarende energi) vil blive vurderet i næste omgang af udrulningen med start fra 2017. Udvælgelsen af sektorer omfatter avancerede teknologier med henblik på at sikre konkurrenceevnen på lang sigt samt de mere traditionelle sektorer, der står over for særlige udfordringer på kort og mellemlang sigt.

Bedre forståelse af færdiguddannedes kunnen

Universiteter og erhvervsuddannelsesinstitutioner forbereder unge på arbejdslivet. De har derfor behov for at forstå tendenser på arbejdsmarkedet, være opmærksomme på, hvor nemt det er for deres alumner at finde job og tilpasse deres programmer i overensstemmelse hermed. Studerende og deres familier har også brug for oplysningerne for at kunne træffe informerede valg om, hvad og hvor de vil studere. Men at tilpasse læseplaner tager tid og er en kompliceret proces.

Bedre oplysninger om arbejdsmarkedet eller opstigning gennem de videregående uddannelser samt videregående erhvervsuddannelser bør være lettere tilgængelige og sammenlignelige. Oplysningerne bør trække på kvalitetssikringsindikatorer, administrative data (herunder skat og social sikring) og undersøgelsesbaserede metoder, der udnytter sociale platforme/sociale medier, hvor det er relevant.

Der er udviklet sporingsmekanismer for færdiguddannede personer med en videregående uddannelse i en række medlemsstater. Systemer til sporing af færdiguddannede elever fra erhvervsuddannelserne i stor skala er dog mindre veludviklede, og også her er der mulighed for at støtte medlemsstaterne i deres indsats for at forbedre oplysningerne.

*10. For at hjælpe studerende og uddannelsesudbydere med at vurdere relevansen af uddannelsesstilbud vil Kommissionen foreslå som det første skridt i 2017 at igangsætte **et initiativ til at spore færdiguddannede personer fra videregående uddannelser** for at støtte medlemsstaterne i at forbedre oplysningerne om, hvordan det går dem på arbejdsmarkedet.*

3. IGANGVÆRENDE ARBEJDE: AT ØGE TEMPOET

De 10 nøgleinitiativer, der er skitseret ovenfor, er en del af en ambitiøs og langsigtet strategi, der skal sikre, at folk opnår de kvalifikationer, der er nødvendige for at trives både på arbejdsmarkedet og i samfundet som helhed.

Det øvrige igangværende arbejde på EU-plan og nationalt plan vil også bidrage til at fremme dagsordenen for færdigheder og øge folks muligheder for læring og at sikre, at uddannelses- og erhvervsuddannelsesinstitutionerne stadig opfylder deres formål i det 21. århundrede. Der er et særligt behov for en indsats for at bygge bro mellem uddannelse og erhvervsuddannelse og arbejdsmarkedet. Vi er nødt til at investere yderligere i modernisering af de erhvervsfaglige og videregående uddannelser, og udnytte deres potentiale som drivkraft for regional udvikling.

3.1. ØGEDE LÆRINGSMULIGHEDER

Mere arbejdsbaseret læring og partnerskaber mellem erhvervslivet og uddannelser

Arbejdsbaseret læring såsom lærlingeuddannelser er et anerkendt springbræt til gode job og til at udvikle arbejdsmarkedsrelevante færdigheder, herunder tværgående og bløde kvalifikationer, hvor arbejdsmarkedets parter typisk spiller en central rolle. Men flere mennesker bør kunne drage fordel af denne form for læring. På nuværende tidspunkt er det kun en fjerdedel af eleverne på erhvervsuddannelser på gymnasieniveau, der deltager i arbejdspladsbaserede uddannelsesprogrammer, mens almen og videregående uddannelse sjældent indeholder nogen erhvervs erfaring. Partnerskaber mellem erhvervslivet og uddannelse, der inddrager alle sektorer og niveauer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, kan udnytte dette potentiale.

Nogle vellykkede initiativer viser vejen, hvor arbejdsmarkedets aktører inddrages i uddannelse og erhvervsuddannelse og hjælper unge med at få en fod indenfor på arbejdsmarkedet. Den europæiske alliance for lærlingeuddannelser har indtil nu mobiliseret 250 000 interne uddannelses- og jobmuligheder for unge. Via den europæiske ungdomspagt vil én million unge blive uddannet i digitale færdigheder, og et "intelligent klasseværelses-program" vil nå ud til 100 000 studerende. Inden for rammerne af det storstilede samarbejde om digitale job har virksomheder og organisationer tilbudt millioner af nye uddannelsesmuligheder¹⁹.

På videregående uddannelses- og ungdomsuddannelsesniveau er det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) et eksempel på, hvordan samarbejdet mellem virksomheder og forskningsinstitutter kan fremme udviklingen af læseplaner, mobilitetsprogrammer og adgang til forskning og industriel infrastruktur til praktisk træning ude på arbejdspladser.

Dette er positive signaler, men det er tydeligvis ikke nok. For at hjælpe eleverne med at få større kontakt med arbejdssituationer **vil Kommissionen udvikle en række støttetjenester der kan fremme videndeling, netværk og samarbejde om lærlingeuddannelser.** Det vil understøtte strukturreformerne gennem peerrådgivning og udveksling af bedste praksis, herunder gennem sociale medier.

Arbejdsmarkedets parter inden for flere sektorer, bl.a. handel, bygge- og telekommunikationssektoren, er nået frem til fælles holdninger vedrørende

¹⁹ <http://www.linkedpolicies.eu/pledge>.

færdigheder, herunder specifikke initiativer vedrørende praktikophold. Flere af EU's arbejdsmarkedsparter i forskellige økonomiske sektorer har også indsendt tilsagn under den europæiske alliance for lærlingeuddannelser om at skaffe flere og bedre lærlingeuddannelser. Dette er også en prioritet i de europæiske arbejdsmarkedsparters fælles arbejdsprogram for 2015-2017. Kommissionen vil hjælpe arbejdsmarkedets parter med at videreføre resultaterne af deres fælles projekter, f.eks. ved at undersøge omkostningseffektiviteten af lærlingeuddannelser og fastsætte en mulig kvalitetsramme for lærlingeuddannelser.

Mere støtte af elevers mobilitet

Flere elever bør kunne få gavn af et læringsophold i et andet land. Data viser, at unge, der studerer eller tager på praktikophold i udlandet, har nemmere ved at finde beskæftigelse end dem, der ikke har international erfaring. De tilpasser sig hurtigere nye situationer og er bedre problemløsere. For nylig tilpassede EU sin retlige ramme for studerende og forskere fra tredjelande²⁰, bl.a. for at gøre det lettere at tiltrække og fastholde denne talentmasse.

Der er allerede en lang tradition for mobilitet for studerende på videregående uddannelser. Indtil nu har over 3 mio. studerende deltaget i Erasmusprogrammet. Mobilitetsmulighederne for lærlinge og lærende på de erhvervsmæssige grunduddannelser støttes også under Erasmus+. Mobilitetsmulighederne for de lærende er dog meget utilstrækkelige i forhold til at imødekomme den aktuelle efterspørgsel. Kun få lande inkluderer mobilitetsmuligheder i deres nationale ordninger for uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdomsprogrammer.

Lærlinge har også godt af at studere og arbejde i udlandet. For at forbedre vilkårene for deres mobilitet gennemfører Kommissionen et pilotprojekt – bestilt af Europa-Parlamentet – for at vurdere gennemførligheden og fordelene ved længere mobilitetsperioder i udlandet (6-12 måneder) for lærlinge.

EU's budgetstøtte vil i sig selv aldrig være tilstrækkelig. Hvis medlemsstaterne inkluderer mobilitetsstøtte i deres nationale programmer, kan det hjælpe mange unge med at få erfaring fra et udlandsophold.

Kvaliteten af arbejds- eller studieopholdet er afgørende. Finansiering skal gå hånd i hånd med nationale politikker og foranstaltninger, der tilskynder til og værdsætter den erhvervede læring, og som sikrer relevansen og kvaliteten af uddannelsen. **I 2016 vil en resultattavle for mobilitet på erhvervsuddannelserne blive iværksat for at give et billede af de støttemuligheder, der findes i EU, og samtidig give et godt grundlag for at identificere områder, hvor der skal gøres endnu mere.**

Mere læring på arbejdspladsen

Størstedelen af de næste to årtiers europæiske arbejdsstyrke er allerede voksne i dag. De har brug for løbende videreuddannelse for at opdatere deres kvalifikationer og udforske nye karrieremuligheder.

²⁰ Direktiv (EU) 2016/801 om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning, studier, praktik, volontørtjeneste, elevudvekslingsprogrammer eller uddannelsesprojekter, og au pair-ansættelse

Men kun 1 ud af 10 voksne deltager i øjeblikket i organiseret læring, og det er oftest dem med et højere færdighedsniveau samt ansatte i store virksomheder. I 2010 uddannede ca. en tredjedel af virksomhederne i EU overhovedet ikke deres personale, mens kun omkring en tredjedel af alle ansatte deltog i en form for uddannelse. For nylig rapporterede en fjerdedel af de ansatte, at de ikke havde udviklet deres færdigheder, siden de begyndte i deres job.

Der kan gøres mere for at støtte læringsmiljøer på arbejdspladser og især sætte SMV'er i stand til at tilbyde uddannelse, f.eks. ved at gøre det lettere at samle ressourcer og infrastruktur til fælles uddannelsesmuligheder. De europæiske struktur- og investeringsfonde kan allerede støtte moderniseringen af uddannelsesinfrastrukturen. **Sammen med Den Europæiske Investeringsfond (EIF) er Kommissionen ved at undersøge mulighederne for yderligere at støtte banklån til gunstige vilkår til SMV'er med et finansielt instrument, der specifikt er rettet mod færdigheder.**

Flere muligheder for at validere ikkeformel og uformel læring

Folk bør have mulighed for at udnytte hele spektret af deres færdigheder i deres karriere og videreuddannelse. Folk lærer og udvikler i stigende grad færdigheder i en lang række forskellige miljøer uden for det formelle uddannelsessystem, enten gennem arbejdserfaring, uddannelse på arbejdspladsen, digitale ressourcer eller frivilligt arbejde. Disse færdigheder kan valideres gennem identifikation og dokumentation, vurdering og certificering, med muligheder, der kan føre til en delvis eller hel anerkendt kvalifikation.

I mange lande er der dog ikke meget viden om mulighederne for validering og lav accept af begrebet. I nogle lande er validering kun mulig i forbindelse med specifikke projekter; i andre lande er de administrative omkostninger uoverkommelige.

For at hjælpe de politiske beslutningstagere og fagfolk med at etablere nationale valideringsordninger inden 2018²¹ udgav Kommissionen og Cedefop retningslinjer for validering i begyndelsen af 2016 og vil opdatere dem regelmæssigt. En opdatering af den europæiske fortegnelse over validering af ikkeformel og uformel læring, som giver et øjebliksbillede af situationen i Europa samt eksempler på god praksis, vil blive offentliggjort ved udgangen af 2016.

3.2. FORTSÆTTELSE AF MODERNISERINGSBESTRÆBELSERNE

At støtte lærere og undervisere

Lærende i alle aldre har behov for fremragende undervisere til at udvikle den lange række af færdigheder og holdninger, de har brug for både i livet og i deres fremtidige job. Variation i de lærendes resultater på uddannelsesområdet afhænger hovedsagelig af individuelle karakteristika og familiebaggrund. Men på uddannelsesinstitutioner er det lærere og undervisere, som har den største betydning for de lærendes resultater. De kan inspirere og hjælpe de lærende med at tilegne sig mere avancerede relevante færdigheder. De spiller også en central rolle i indførelsen af nye undervisnings- og læringsmetoder, for at stimulere kreativitet og innovation, for at overvinde fordomme og for at bringe det bedste frem i stadig mere forskellige classesammensætninger.

²¹ Validering af ikkeformel og uformel læring; 2012/C 398/01 (EUT C 398 af 22.12.2012, s. 1.)

Aldrende lærere er en alarmerende tendens i mange lande. Efterhånden som lærerne går på pension, er der en stigende risiko for tab af erfaring og personalemangel. Der er behov for innovativ rekruttering, attraktive arbejdsvilkår og fastholdelsespolitikker for at skabe en ny generation af lærere. Det at udvikle kompetencer hos lærere, herunder også dem, der har været i jobbet i lang tid, er en konstant og i stigende grad presserende prioritet i hele EU.

Kommissionen vil støtte udveksling af bedste praksis på dette område blandt medlemsstaterne og interessenter gennem samarbejde og mobilitetsmuligheder. Der vil blive lagt særlig vægt på innovation i pædagogik. Dette vil omfatte støtte til fleksible læseplaner, fremme af tværfaglige og samarbejdsorienterede strategier inden for institutionerne, og støtte af faglig udvikling for at fremme innovative undervisningsmetoder, herunder måder at anvende og bringe digitale værktøjer ind i klasseværelset og stimulere iværksætterånden på.

Modernisering af videregående uddannelse

I 2025 vil næsten halvdelen af alle job i EU kræve højere kvalifikationer, som normalt opnås gennem akademiske og faglige programmer på et videregående uddannelsesniveau. Færdigheder, der er udviklet gennem disse programmer, anses generelt for at være drivkraft for produktivitet og innovation. Personer med en videregående uddannelse har bedre beskæftigelsesmuligheder og højere indkomst end personer, der kun har en uddannelse på gymnasialt niveau.

En nylig offentlig høring om dagsordenen for moderniseringen af Europas videregående uddannelser²² viser, at over to tredjedele af de studerende og nyuddannede oplever, at der er et misforhold mellem udbuddet af personer med en uddannelse og den viden og de færdigheder, som vores økonomi har brug for. Næsten halvdelen af de videregående uddannelsesinstitutioner er enige i denne vurdering. Det fremhævede også behovet for, at højere uddannelsesinstitutioner bliver aktive aktører på det regionale og nationale niveau, og ikke kun producerer kvalificerede personer til arbejdsmarkedet, men også er med til at fremme innovation.

Andre vigtige udfordringer, der er identificeret af interessenter, inkluderer virkningen af teknologi og globalisering på videregående uddannelser, og behovet for at forbedre færdiguddannedes lærings- og beskæftigelsesresultater for at give fremtidige studerende bedre vejledning, og for at fremme tværfaglighed.

Kommissionen vil arbejde sammen med interessenterne om at støtte moderniseringen af videregående uddannelse ved at bygge videre på resultaterne af den offentlige høring. Dette vil navnlig omfatte udvikling af en ramme for kompetencevurdering for forskellige videregående uddannelser for at muliggøre en sammenlignende vurdering af de studerendes og de færdiguddannedes kvalifikationer.

4. GENNEMFØRELSE AF DAGSORDENEN

Den nye dagsorden for færdigheder fastsætter en fælles dagsorden for EU, medlemsstaterne og interessenter på alle niveauer. Målet er at nå frem til fælles visioner

²² Fremme af vækst og beskæftigelse - en dagsorden for moderniseringen af Europas videregående uddannelser KOM (2011) 567 endelig

og en forpligtelse til at arbejde sammen om at forbedre kvaliteten og relevansen af udviklingen af færdigheder for at holde trit med de hurtigt skiftende krav til færdigheder på arbejdsmarkedet, udstyre alle med et minimum af grundlæggende færdigheder og gøre det lettere at forstå kvalifikationer og hjælpe arbejdstagere og lærende til lettere at kunne flytte rundt inden for EU.

Arbejdsmarkedets parter har en central rolle at spille for en vellykket udvikling af denne dagsorden, der bygger på initiativer på europæisk og nationalt plan, og især udnytter den sektorspecifikke ekspertise og arbejder inden for sektorerne og på tværs af erhvervslivet.

Det europæiske semesters koordinering af de økonomiske politikker vil fortsat spille en central rolle i overvågningen af politiske reformer for uddannelse, erhvervsuddannelse og færdigheder. EU vil vurdere medlemsstaternes reformbestrebelse gennem sine landespecifikke analyser, fremme af gensidig læring og evidensbaseret politikudformning. For at hjælpe med at udarbejde og gennemføre reformer vil Kommissionen i samarbejde med OECD bistå medlemsstaterne med at udvikle nationale strategier og handlingsplaner for færdigheder baseret på en tilgang, der involverer hele regeringen.

Et af de vigtigste mål for den nye dagsorden for færdigheder er at øge den politiske bevidsthed om den afgørende betydning af færdigheder for EU's job- og vækstmuligheder og til at tage dette spørgsmål op på det højeste politiske niveau. For at opretholde det politiske momentum vil Kommissionen undersøge, hvordan der regelmæssigt kan rapporteres om de fremskridt, der gøres. Oplysningerne i disse rapporter kunne bruges i forberedelserne af det europæiske semester samt i politiske debatter i Det Europæiske Råd.

Kommissionen vil også indlede en mere dybtgående dialog med medlemsstaterne om, hvordan det er bedst at udnytte de muligheder, som eksisterende finansieringsprogrammer tilbyder, for at opfylde dagsordenens mål. De vigtigste instrumenter er Den Europæiske Socialfond (ESF), Den Europæiske Fond for Regional Udvikling (EFRU), Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF), Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden (AMIF), Horisont 2020 og Erasmus+. Potentialet hos EIB og andre finansielle institutioner og produkter – inklusive den europæiske fond for strategiske investeringer – bør også udnyttes fuldt ud for at fremme den private sektors investeringer i udviklingen af færdigheder.

I forbindelse med midtvejsrevisionen af den flerårige finansielle ramme 2014-2020 vil Kommissionen undersøge eventuelle tilpasninger, der er nødvendige for at nå målene i dagsorden. Hvis man ser længere frem og forbi 2020 vil Kommissionen fremme en debat om de forskellige finansieringsinstrumenter, der kan fremme færdigheder.

En forenkling af de nuværende forvaltningsstrukturer vil bidrage til mere koordineret gennemførelse af nogle af de initiativer, der foreslås i denne dagsorden. Et første skridt vil være at forenkle en række ekspertgrupper på EU-plan vedrørende færdigheder og kvalifikationer, uden at det berører den nuværende styring, der i øjeblikket gælder for regulerede erhverv. Der vil blive truffet yderligere foranstaltninger på grundlag af en evaluering af eksisterende forvaltningsstrukturer. Der vil blive sikret koordinering og sammenhæng med ET 2020-strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelses- og erhvervsuddannelsesområdet²³ samt dens nyligt vedtagne politiske

²³ Strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelses- og erhvervsuddannelsesområdet (ET 2020); 2009/C 119/2 (EUT C 398 af 22.12.2012, s. 1.)

prioriteter²⁴. På tilsvarende vis vil koordineringen mellem de EU-støttede nationale kontaktcentre for EQF, Europass og Euroguidance blive tilskyndet til at fremme en enkelt grænseflade for flere europæiske initiativer vedrørende færdigheder i forhold til nationale interessenter og til at lette adgangen for brugerne. Denne forenkling vil blive udviklet i samarbejde med medlemsstaterne.

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget til at godkende denne dagsorden og til aktivt at støtte dens gennemførelse i tæt samarbejde med alle relevante interessenter. Kommissionen vil fremme en løbende konsultation og dialog om dagsordenen for færdigheder med en lang række interessenter samt den brede offentlighed.

²⁴ Nye prioritetsområder for europæisk samarbejde på uddannelsesområdet; 2015/C 417/04 (EUT C 398 af 22.12.2012, s. 1.)

BILAG

LISTE OVER TILTAG OG VEJLEDENDE TIDSPLAN

TILTAG		TIDSPLAN
At forbedre kvalitet og relevans af udviklingen af færdigheder		
At styrke fundamentet: grundlæggende færdigheder	Kommissionens forslag til Rådets henstilling om oprettelse af en færdighedsgaranti (se ref. dok. COM(2016) 382)	Juni 2016
At opbygge robusthed: nøglekompetencer og avancerede – mere komplekse – færdigheder	Kommissionens forslag til revision af nøglekompetencer for livslang læring med særlig fokus på at fremme iværksætterånden og de ledsagende europæiske referencerammer	4. kvartal 2017
At gøre erhvervsuddannelserne til et førstevalg	Kommissionens forslag om støtte til modernisering af erhvervsuddannelserne, såsom eventuel revision af den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse (EQAVET) og det europæiske meritoverførselssystem for erhvervsuddannelse (ECVET)	2. kvartal 2017
Log på: fokus på digitale færdigheder	Lancering af "Koalitionen for digitale færdigheder og job"	Ultimo 2016
At gøre færdigheder og kvalifikationer mere synlige og sammenlignelige		
At øge gennemsigtigheden og sammenligneligheden af kvalifikationer	Kommissionens forslag om revision af den europæiske referenceramme for kvalifikationer (se ref. dok. COM(2016) 383)	Juni 2016
Tidlig klarlægning af migranters færdigheder og kvalifikationer	Lancering af "Redskabet for tredjelandsstatsborgeres færdighedsprofiler"	Juni 2016
Mere viden om færdigheder, dokumentation og velinformerede karrierevalg		
Bedre viden om færdigheder og udvekslingen af samme for at sikre bedre valg.	Kommissionens forslag om revision af den europæiske ramme med henblik på bedre tjenester for færdigheder og kvalifikationer	3. kvartal 2016
Bedre viden om færdigheder og udvekslingen af samme for at sikre bedre valg.	Yderligere analyse og udveksling af bedste praksis med henblik på at bekæmpe hjerneflugt	Ultimo 2016
Fremme af viden om færdigheder i økonomiske sektorer	Lancering af en Plan for sektorsamarbejde om færdigheder	Juni 2016
Bedre forståelse af færdiguddannedes kunnen	Kommissionens forslag til et initiativ vedrørende sporing af færdiguddannede personer med en videregående uddannelse	2. kvartal 2017